

Хто є патріотом? Кожен, хто народився своєму стареєть ся забезпечити найвищий ступінь цивілізації, не шкодячи при тім іншим народам. Що ж є патріотизм? На мою думку се не героїство, не мучеництво, не слава, се просто обов'язок кожної людини задля своєї нації.

Марійка ПІДГРЯНКА

11 (531)
12 березня
2015 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзєбчук * Набір – Наталія Дяченко * Друку – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

ВШАНУВАННЯ

На каналі «Культура» Національної радіокомпанії України з включеннями на Першому національному телеканалі та Першому каналі Українського радіо із 6-ої ранку до опівночі під час радіомарафону «Шевченко мобілізує» твори Кобзаря читали політики, урядовці, діячі науки, культури, військовослужбовці, волонтери, представники громадськості. Президент П. Порошенко прочитав уривок з вірша Шевченка «Молитва», зазначивши його актуальність для сьогодення. А прем'єр А. Яценюк – уривок з поеми «Кавказ», наголосивши, що її рядки «надихають і дають впевненість у нашій праведній боротьбі».

9 березня сотні іванофранківців під звуки мелодій українських маршів з Вічевого майдану прийшли до пам'ятника Кобзареві у міському парку. Священики різних конфесій під орудою владики УГКЦ Йосафата (Мошича) відслужили поминальну Літургію. Під мелодію пісні «Думи мої...» квіти до пам'ятника поклали представники влади, громадських організацій, зокрема «Просвіти».

– Згадаймо, коли Тарас Шевченко написав поему «Кавказ», а ніби – про нинішній час. Через 169 років по тому на київському Майдані був убитий вірменин Сергій Нігоян, який читав безсмертні Кобзареві рядки, – звернувся до учасників віча заступник міського голови Михайло Верес. – Сьогодні Україна переживає свій Кавказ. Вона є тим Прометеем, якого безжалюбно клює російський яструб. Але вона щораз воскресає і воскресне, як і передбачав наш Пророк...

– «І на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люде на землі...» Цими рядками поезії Тарас Шевченко передбачив долю України, – розмірковував, виступаючи на вічу, голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький. – Ворог-супостат для України і нині суцих – Росія. І нарешті суспільство це усвідомило, й потрібно змобілізувати весь ресурс – людський, економічний, фінансовий, аби його побороти. Але є ще

УКРАЇНА, УКРАЇНЦІ У СВІТІ ВІДЗНАЧИЛИ 201-ТУ РІЧНИЦЮ НАРОДЖЕННЯ НАШОГО ПРОРОКА, ПОЕТА, ХУДОЖНИКА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЖИТИ ЗАПОВІТАМИ ТАРАСА

ворог внутрішній. Це – корупція, олігархат, п'ята колона... Без його подолання ми не зможемо побудувати нову Україну... Син у цих рядках символізує молоде покоління, а мати – продовження українського роду, виховання утвердження української традиції, відповідальність за сьогодення і майбуття, – наголосив промовець. Від імені «Просвіти» С. Волковецький побажав усім співвітчизникам бути гідними нашого Пророка Тараса Шевченка.

А голова ОО НСПУ, критик Євген Баран наголосив, що Шевченко потребує від нас не пафосу, а чину твердості у боротьбі за Українську державу, віри й любові... З цим я і живу, запевнив письменник.

В інтерв'ю для ЗМІ заступник голови облдержадміністрації Ігор Пасічник сказав, що «кожен народ має свого Мойсея, свого духовного батька... Для України такою постаттю є Тарас Шевченко. Він не був ні професійним революціонером, ні політиком, ні визначним діячем, але став духовним батьком для цілої нації. – Зазначив Ігор Пасічник. – Його слова

сьогодні не втрачають актуальності, вони наповнюються новим змістом. Кобзар завжди закликав українців до життя в своїй вільній країні. Він розумів усю відсталість державного устрою царської Росії й мріяв про розквіт України. Звертаючись до творів Тараса Шевченка, ми отримуємо відповіді на безліч запитань, розуміємо шлях, яким повинні рухатись».

Урочистості з ушанування письменника відбулися у ЦНД та НД «Просвіта», в Музеї народної шани Тараса Шевченка. Учасники урочистості читали вірші Кобзаря.

Нагадаємо, що в рамках відзначення Шевченківських днів протягом року відбуватимуться літературні вечори, читальні конференції, круглі столи, перегляди кіно- та відеофільмів, вистав.

З початку року вже проведено конкурс знавців української мови, обласний тур Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!», заключний етап Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Богдан ВІВЧАР

НЕЗАБУТИ

І МИ УТВЕРДЖУЄМОСЬ

З НИМ... УКРАЇНА ВІДЗНАЧАЄ
150-РІЧЧЯ СЛАВНЯ
І 200-РІЧЧЯ АВТОРА МУЗИКИ ГІМНУ
УКРАЇНИ МИХАЙЛА ВЕРБИЦЬКОГО

Верховна Рада ухвалила відповідну постанову, якою передбачено висвітлення цих дат у засобах масової інформації, видання поштової марки, присвяченої Михайлові Вербицькому, встановлення у Львові пам'ятника композитору й відкриття музею.

Рішенням 37-ої сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО 200-річчя Михайла Вербицького включене до календаря пам'ятних дат на 2014–2015 роки, які будуть відзначатись під егідою цієї найбільш авторитетної в галузі освіти, науки і культури організації.

Майбутній український священик, композитор, диригент, громадський діяч народився в с. Явірник (Польща). Спадок митця нараховує 133 композиції. Найвідомішим твором є музика до Державного Гімну «Ще не вмерла...» на слова Павла Чубинського. Високий художній рівень творів Михайла Вербицького дає право називати його першим західно-українським композитором-професіоналом, хоч він не закінчував спеціальних музичних шкіл і сучасники вважали його митцем-аматором.

Лише за останній рік Гімн України звучав набагато частіше, ніж за всі роки Незалежності. І в дуже різному виконанні, починаючи від маленьких дітей до бійців, які беруть участь в АТО. Він об'єднував Майдан і надихає українців у цей важкий час.

Для багатьох став пам'ятний патріотичний вчинок севастопольських курсантів, які під час підняття стягу РФ на території захопленої військово-морської

(Чит. 3 стор.)

У НД «Просвіта» 8, 10 і 11 березня відбулися урочистості до річниці народження Тараса Шевченка.

У неділю на святочній академії «Шевченко як великий християнин» слово виголосив заступник голови Івано-Франківської міської «Просвіти» отець Орест Путько. До вітального слова був запрошений голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький, який на закінчення вручив Дмитрові Захаруку найвищу просвітянську нагороду – медаль «Будівничий України» за втілення Шевченкових заповітів у життя.

У Шевченківських святкуваннях активну участь взяла молодь, бо їй не однаково, в якій країні житимуть, а дороговказом їм є Пророк Тарас Шевченко. Про це співали десятикласниці із ЗОШ № 5 Діана Реба та Марія Слободян, студенти музичного училища ім. Д. Січинського під керівництвом Христини Касько, лауреат Міжнародних і обласних конкурсів Руслан Солтис.

«Такого полум'яного культу материнства, такого апофеозу жіночого кохання і жіночої музики не знайти ні в одного з поетів світу», писав Максим Рильський. Прикладом цього стали пісні на твори Т. Шевченка «Дівоча пісня» у виконанні студентів музичного училища під орудою

Оксани Слободянюк та «Віддай мене, моя мати» у виконанні викладачів. А вихованка Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти» Мар'яна Королюк виконала «Вітер з гаєм розмовляє». А як тепло сприймалися твори Шевченка «Доля» та «Чума» у виконанні матері й доньки Віри і Ксенії Цвіркаків з села Іванківка Богородчанського району.

Добре підготувала своїх вихованців – Христинку Сороку та Юлію Гробельну – до Шевченківського свята просвітянка, викладачка музичної школи № 1 Зорина Валіхновська.

Перед присутніми збентежено і хвилююче мовить ведуча:

З домовини, довіку ранимої
Над владиками світу встаю!
І до вас промовляю: сини мої,
Не проспівте Україну мою!

Зі сцени велично лине у виконанні народної чоловічої хорової капели «Червона калина» ОНД «Просвіта» «Рече та стогне Дніпр широкий», «Спи, Тарасе», «Заповіт».

Минула довга сотня літ,
А він –
Із мармуру й граніту
Знов сходить в люди,
Будить світ
І переможно йде по світу!

Тож прислухаймося до Кобзаревих перлоцитів, очищаймо душу й тіло вогнем Тарасового слова!

24 серпня минулого року у День Незалежності вперше в Західній Україні у НД «Просвіта» відкрився Музей народної шани Тараса Шевченка. Відтоді навідується до нас чимало краян, гостей міста. Були козаки Черкаського обласного козацького товариства, випускники Коломийського педучилища, донеччани, учні католицької школи, і всі залишили добрі відгуки.

Цьогоріч у музеї пройшли Шевченківські читання. Перше слово мав автор ідеї його створення Петро Арсенич, який видав книжку «Шевченко і Прикарпаття».

А потім Шевченка читали люди різного віку, різних професій, уподобань, яких об'єднує Шевченкове слово. І це слово, сповнене болю за рідну матір Україну, за її долю, сповнене синівською любов'ю аж до жертви, стало на той час і на всі часи надійним щитом нашого народу перед загарбниками рідної землі.

Отож у Шевченківських читаннях взяли участь голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький, учасник хорової капели «Червона калина» Іван Івасишин, лікар обласної дитячої лікарні Уляна

Дубініна, відповідальний секретар Івано-Франківської міської «Просвіти» Наталія Синиця, просвітянка, яка знає всього «Кобзаря» напам'ять, Надія Легун, вихованка Клубу обдарованих дітей Мар'яна Королюк, бухгалтер обласної «Просвіти» Лідія Бриндзей, відповідальний секретар обласної «Просвіти» Михайло Січка, студентка медичного університету Іванна Мотуляк, аспірантка медичного університету Ольга Іванців, бібліотекар Леся Провальна, учні ЗОШ № 16 (голова просвітянського осередку – Марія Путько) Ілона Белей, Анастасія Воронцова, Надія Парницька, Ангеліна Ягель, Владислава Суслова, членкині Союзу українок Юстина Лялик та Софія Рихлівська, викладач медичного університету Марія Гуцол та Марія Пахолок, яка представляла в рік 200-річчя Шевченка Україну в ООН...

У цей день для Музею народної шани Т. Шевченка зробила свій внесок і мешканка Івано-Франківська Марія Волосінчук, подарувавши вишитий рушник.

Захід успішно провела студентка Прикарпатського національного університету, переможець Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика Ірина Пільєт.

Михайлина БОДНАР,
завідувачка культурно-масової роботи
обласної «Просвіти»

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

Вони могли б ще ходити барвінковими земними стежками, співати радість життя, тішитись дітьми й онуками, дарувати людям те найдорожче, що променіло в їхніх наснажених теплом і любов'ю серцях – Слово. Бо й отця Ярослава Лесіва, і отця Володимира Серемчука на Долинщині та за її межами знали люди не лише як відомих громадських діячів, але й як обдарованих літераторів.

У січні їм би виповнилося відповідно – 70 та 80 літ. Але о. Ярослав за нез'ясованих обставин трагічно загинув у автокатастрофі восени 1991 року, а о. Володимир відійшов у вічність навесні 2008-го. Їх об'єднала любов до України, християнської віри, героїчного минулого нашого народу.

Вони з особливою прихильністю ставилися до творчості Тараса Шевченка, Івана Франка, Василя Стефаника, зачитувалися творами письменників-шістдесятників і Василя Симоненка, зокрема. Для о. Ярослава, наприклад, Симоненко був тим поетом, в якого він вчився писати, з творами якого звиряв свої віршовані карби.

Доля розпорядилася так, що ці священники, правда, в різні роки, служили в одній і тій же церкві – Св. Параскеви у Болехові.

Правління районної організації ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка спільно з районним Будинком культури провели академію вселюдської пам'яті й шани «Їхні слово й дух – в ім'я України», своєрідним лозунгом якої стали рядки з вірша витязя молододі української поезії, як називав Симоненка Олесь Гончар: «Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!»

На почесному місці просвіт'янської світлиці – портрети о. Ярослава Лесіва, о. Володимира Серемчука та Василя Симоненка, організована працівниками центральної районної бібліотеки, виставка їхніх творів. Тут же стіл, де можна придбати книжки долинських та прикарпатських літераторів (виручені за них кошти будуть передані в АТО).

Вклонитися пам'яті незабутніх і славних земляків прийшли священнослужителі, письменники, представники районної влади, громадські діячі, рідні, всі, хто небайдужий до духовного й культурного

НА ВІСТРІ ТИШІ І ГРОМУ

життя краю. Одні були з ними знайомі, інші читали їхні книжки, слухали проповіді. Наріжним каменем змістовної розмови стали слова Глави Української Греко-Католицької Церкви митрополита Андрея Шептицького, 150-річчя якого будемо відзначати у липні, про те, що кожен рік – дар Божий. Кожен рік – це сприятливий час, даний нам Богом, який запрошує нас робити добро.

Робити добро – це жити й працювати задля рідного народу, для своєї держави. Так, либонь, розуміли призначення на землі герої Небесної сотні, так розуміють своє призначення на землі оборонці країни на сході, що сьогодні відстоюють її Незалежність, демонструючи високий моральний та патріотичний дух української нації.

За Україну відправив молитву о. Зореслав Котович, її присвятив свій співаний «Отче наш» о. Вітольд Левицький. А представники долинської молоді запалили свічку пам'яті і в просвіт'янській залі, і біля стели Небесної сотні по вулиці Грушевського. Сторінок історії нашої держави в контексті подій сьогодення торкнувся у своєму виступі перший заступник голови райдержадміністрації Ігор Лисейко. А пісня «Виростеш ти, сину» на вірші В. Симоненка, яку виконала викладач школи естетичного виховання Лілія Стахурська, ніби запросила учасників академії до розмови про місце людини в житті, про відданість тій справі, яку обираємо для себе. Переконливий приклад цього – життя і громадсько-політична діяльність о. Ярослава Лесіва та о. Володимира Серемчука.

Лесів став священником не одразу. Після закінчення Витвицької середньої школи навчався в Івано-Франківському технікумі фізкультури, працював учителем в Кіровоградській області. Тоді, в 60-ті роки минулого століття, він став членом підпільного Українського Національного Фронту, який створили його славні земляки – Дмитро Квецько, Зіновій Красівський та інші віддані ідеї незалежної України люди. Шестилітнє ув'язнення відбував у мордовських таборіях і Володимирський тюрмі. Коли залишився без вчительської роботи, працював столяром на Болехівському лісокомбінаті. Потім за сфабрикованою справою, а насправді – за участь в Українській гелісінкській групі, яка виборювала права людини й демократичні свободи в Україні, був арештований вдруге.

1981 року йому знову фабрикують справу і після 192-денного голодування протесту його засуджують до п'яти років таборів суворого режиму. Лише щира молитва до Бога допомогла йому пережити час небувалих випробувань. Там, на засланні, він і вирішив стати священником і, пройшовши курс духовного навчання, 27 грудня 1988 року був рукоположений в сан священника Української Греко-Католицької Церкви.

Та в години тривоги й печалі, хвилини радості і щастя до нього завжди приходило поетичне натхнення, щире бажання сказати людям те слово, що визріло в його зболеному і потятому неспокою серці. Цікаву думку щодо цього висловив Євген Сверстюк: «Хтось, може, написав би десятки томів жалів і прощань. Лесів написав тільки те, що прорвалось, як стогін. Наче з безодні білого мовчання, він снить невимовну правду свого часу і свого краю». А Тарас Салига у недавно виданій книжці «Сніг без ґрат» зауважує: «Ярослав Лесів своїм особистим життям і творчістю своєю був для нас ідеальним взірцем, як треба стояти за правду, як не можна робити найменшого кроку вбік зі шляху борні, яким ішли попередні покоління, як не слід впадати в млість зневіри, коли можна втерти з чола піт і зібратися силою духу, щоб іти далі...»

У виконанні учасників театру-студії «Талант», який під керівництвом Світлани Петрів, у Будинку дитячої та юнацької творчості, звучать вірші Ярослава Лесіва: «Мій смутку», «Яблуко впало», «Востанне ліс заголосив», «Мамо, душе моя»...

Про о. Я. Лесіва як борця за легалізацію УГКЦ оповів о.-декан Дмитро Павлюк:

– Отець Лесів був людиною цілеспрямованою і невтомною, діяв так, як підказувало йому серце. В цьому не раз переконувався голова обласного об'єднання «Просвіта» Степан Волковецький, який навчався з ним у Витвицькій школі.

– Ярослав любив спорт, – говорить він, – цікавився історією і літературою, любив товариство. 1990 року ми разом з ним ішли на вибори до Верховної Ради України. І він, все зваживши, зняв свою кандидатуру на мою користь. Коли виступав перед громадою, то провідною думкою його виступів була одна: Бог

і Україна. Йому завжди була притаманна внутрішня свобода і говорив він лише правду. Ще на початку 90-их, коли була проголошена Незалежність України, і Лесів, і Красівський передбачали, що без конфлікту з Росією не обійтись.

Про о. Лесіва як поета й о. Серемчука яку соратника упівців говорили письменники Євген Баран і Дмитро Юсип.

На думку почесного голови районної організації «Просвіти» Степана Янковського, о. Лесів і о. Серемчук є найкращими учнями митрополита Андрея Шептицького, послідовники духовної школи кардинала Йосифа Сліпого та патріарха помісної Української Греко-Католицької Церкви Мирослава Івана Любачівського.

У виконанні юних театралів звучить релігійна новела о. Серемчука «Матінко Божа, змилуйся наді мною», в основу якої покладено дійсний факт, що стався в селі Лужки. Таких новел у нього було багато. Найкращі з них увійшли в книжку «Вірую». Отець Володимир пройшов сувору школу життя. Закінчивши Дрогобицький нафтовий технікум, працював інженером. А здобувши вищу теологічну освіту, служив у церквах Ілемні (Рожнятівщина), Солукова, Козаківки, Суколя, Тисова, інших сіл Долинщини. А це – зустрічі та спілкування з людьми. Любив він сцену, був одним із найактивніших учасників аматорського народного театру районного Будинку культури.

Болехівський журналіст, музикант, керівник ансамблю «Народні джерела» Ярослав Кіцул виконав пісню на вірш о. Лесіва «Етапи», прочитав його вірші з книжки «Сніг без ґрат». А долинські літератори Оксана Сподар і Василь Олійник – присвячені їм вірші. Пісенний вінок пам'яті збагатили виступи хору духовної пісні «Істина» церкви Різдва Пресвятої Богородиці (керівник – Б. Сіркович), дуету «Вигодяночка» (керівник – Л. Данилевич), народного аматорського хору Великотур'янського Будинку культури (М. Крайник).

Сини пошанованих священників Тарас Лесів і Володимир Серемчук від імені родин щиросердечно подякували за пам'ять про їхніх батьків.

Працювали над проектом головний режисер РБК Мирослава Ружевиц та голова районної організації «Просвіта» Василь Олійник.

Віктор ЗЛАГОДА

З КОГОРТИ БОРЦІВ

ВІДВАЖНИЙ ПОЛКОВНИК

У Народному історико-краєзнавчому музеї с. Бортники відбувся урок-екскурсія, присвячений великому патріоту, полковнику Василеві Андрусяку, 100-річчя якого нещодавно відзначала громадськість.

Директор музею Іван Карп'як ознайомив учнів 7 класу Бортниківського НВК з тематичною виставкою, присвяченою провідникові УПА, яка експонується. Зі слів Івана Карп'яка діти дізналися, що все своє життя Василь Андрусяк присвятив боротьбі за Незалежність рідної землі. Він брав активну участь у діяльності українського «Пласту» і «Просвіти», був переслідуваний польською поліцією і службами НКВД. Але, не зважаючи ні на що, всього себе віддав українській справі.

Ще з юних літ зрозумів, що Україна – понад усе. Ще учнем гуманітарної гімназії на підручнику «Руська мова» зверху надписав: «Українська», за що його покарали польські вчителі й ледь не виключили з гімназії. А коли стає провідником на різних постах армії УПА (командиром сотні УНС «Змії»,

курінним, командиром станіславського ТВ-22 «Чорний ліс»), то його улюблена фраза була така: «Військо мусить бути». За свою діяльність полковник був неодноразово засуджений, але це не зламало його.

Страждала і родина патріота: майже всі вони були вивезені в Архангельську об-

ласть. Загинув Василь Андрусяк у бою в Чорному лісі на Богородчанщині біля села Глибоке. Місцеві жителі викарбували позначку на місці загибелі героя на одному з дерев, щоріку цю позначку відновлювали. В часи Незалежності України на місце вказали дружині відважного полковника Євгенії Гуцуляк-Андрусяк. На жаль, де знаходиться могила повстанця, невідомо.

Завдяки розповіді директора музею діти відкрили сторінку життя ще одного героя-патріота, який віддав своє життя Україні. На завершення учні провели акцію «А я люблю Україну». Вони виготовили патріотичні жовто-блакитні валентинки, на яких записали свої побажання Україні. Юні просвіт'яни відкрилися в любові до своєї Вітчизни, а в дитячих побажаннях були мрії про мир і благополуччя нашого народу. Урок-екскурсія завершився патріотичним гаслом: «Слава Україні! – Героям слава!».

Оксана ТРАК,
голова первинного осередку «Просвіти»
с. Бортники Тлумачького району

КРИК ДУШІ

ЧОМУ,

З ЯКОЇ ПРИЧИНИ?

Небесна сотня в лютому 2014 року! Небесні тисячі протягом 2014–2015-го! Сотні, тисячі найкращих!

Здавалось, всі мали б замислитись, зупинитись, не красти, помолитись, покаятись... Але ні, крадуть, «віджимають» підприємства, ставлять своїх людей «на грошові потоки», грають і відбивають на рості курсу долара, падінні гривні. За кілька днів абсолютну більшість українців зробили злиднями, опустивши долар до 40, обрізавши пенсії, заморозивши зарплати. Все – за канонами злочинних і злочинних 1990-их.

Хіба за таким стан речей кляли голови відчайдушні революціонери в лютому 2014-го та мужні воїни на фронті? Можна зрозуміти, що війна, реформи, перебудова, перехід на нові ціни... Але ж не настільки нагло опускати людей і економіку і не так нагло грабувати, раптово знецінюючи в кілька разів усе – зарплати, пенсії, вартість об'єктів і нарешті – нашу мораль, адже більшість людей вірили у справедливість!

Чому ніхто з владців не пояснить людям, що діється? Чому мовчать командири-депутати, які навіть куль не боялись? Чому мовчать вчорашні щирі борці зі «злочинним режимом»?

Друзі, задайте ці запитання своїм знайомим політикам і депутатам, зрештою, владі.

Осип НЕБОРАК

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ДОПОМОГА ЗІ ШТАТІВ

Нещодавно на місячні сходинах Українсько-американського клубу в південно-західній Флориді, в осередку Святого Андрія, прибув полковник Сергій Каленіченко з Дмитром Циганюком. Голова управи клубу Дарія Томашоска представила українського полковника Каленіченка, який перебував в Mc Dill Air Force Base у Флориді. Він поінформував присутніх про велику потребу вояків-добровольців в Україні у термобілизні. Наші військові захищають цілісність України від сепаратистів, яким допомагає Росія.

Із крамницею «Army-navy surplus» уже погоджено закупівлю комплектів термобілизни. В комплект входить три види: на зиму, літо і осінь; вартість комплекту – \$130 або нижче (це залежатиме від кількості комплектів, які замовлятимуть).

Присутні щедро відгукнулися на заклик допомогти. Голова осередку Св. Андрія Віктор Лісничий та члени управи передали від осередку \$1.300.

Долучилися з пожертвами: О. Бойко – \$1.000; Н. Невмержицька – \$300; Л. та Б. Крамарчуки – \$260; В. Б. Боднаруки – \$250; Н. Слюсар – \$200; Н. С. Белів – \$140; по \$130: Л. Бойко; Г. та В. Лісничі; А. та О. Мацилінські; Д. та Є. Томашоскі; М. та Б. Футей; Р. та М. Яримовичі.

Надійшли пожертви і меншими сумами; загалом, на руки скарбника Українсько-американського клубу Ненсі Возної було передано \$5.500.00. Велику подяку всім жертводавцям від імені українських воїнів склав полковник Каленіченко.

P. S. На цю потребу Товариство української мови ім. Шевченка (ТУМ) переслало \$1.000.00 до Ukrainian Human Rights Committee, який очолює Уляна Мазуркевич.

Н. К.

НЕЗАБУТНІ

І МИ УТВЕРДЖУЄМОСЬ З НИМ...

академії імені Нахімова заспівали Гімн України. Цим вони висловили протест проти російської окупації півострова. Юнаків не вдалося заглушити навіть маршами духового оркестру. Невдовзі після цього більше ста з них залишили Крим і побраталися з курсантами одеських військових училищ. Сьогодні вони вже беруть участь у боях з російськими агресорами та сепаратистами.

Створення українського Гімну бере початок з осені 1862 року. Український етнограф, фольклорист, поет Павло Чубинський пише вірш «Ще не вмерла України». Його поширення серед українофільських гуртків, щойно об'єднаних у Громаду, сталося миттєво. Проте, вже 20 жовтня того ж року шеф жандармів князь Долгоруков дає розпорядження вислати Чубинського «за вредное влияние на умы простолюдинов» на проживання в Архангельську губернію під нагляд поліції. Вперше вірш П. Чубинського був опублікований у львівському журналі «Мета» (1863, № 4).

Отримавши поширення на Західній Україні, патріотичний вірш не пройшов повз увагу й релігійних діячів того часу. Один із них, отець Михайло Вербицький, ще й знаний композитор свого часу, захоплений віршем Павла Чубинського пише музику до нього. Вперше надрукований з нотами 1865-го року почав використовуватися як державний Гімн у 1917 році. У 1917–1920 «Ще не вмерла...» як єдиний державний Гімн законодавчо не був затверджений.

1864 року на свято Івана Хрестителя в Перемишлі багатотисячний натовп слухав могутній хорал. Насвятив тоді львівський

єпископ Тома Полянський, засновник першого українського театру у Львові. Він неабияк уподобав хорал і використав його (щоправда, з невеличкими змінами – пісня звучала як «Ще не вмерло Запоріжжя») в постановці оперети Карла Гайнца «Запорозжці», якою 25 грудня 1864 року й відкрили театр. Пісня так припала до душі публіці, що її виконували на біс.

А вже наступного ранку її співав увесь Львів. Ця пісня на музику Вербицького й стала гімном – спочатку Галичини, а потім і УНР. Злившись воєдино, слова і музика пісні одухотворювали покоління борців за волю України. Лише 15 січня 1992 музична редакція Державного гімну була затверджена Верховною Радою України, що знайшло своє відображення у Конституції України. А 6 березня 2003 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про Державний гімн України».

* * *

В селі Млини Ярославського повіту Республіки Польща відбулися урочисті заходи з відзначення 200-річчя автора музики гімну України Михайла Вербицького та 150-річчя першого публічного виконання Славня.

Участь в урочистих заходах взяли Глава УГКЦ, Блаженніший Святослав (Шевчук), голова Львівської обласної ради Петро Колодій, народні депутати України, посол України в Польщі Андрій Дещиця, представники польських та українських громадських організацій, духовенство, делегація просвітан з Прикарпаття.

Біля могили, де похований відомий український композитор, автор церковних творів, музики до театральних вистав, хорів, солоспівів, інструментальних і симфонічних жанрів, а також державного гімну «Ще не вмерла...», священник, громадський діяч Михайло Вербицький, під виконання хорових колективів з Польщі – Катедрального хору м. Перемишля, молодіжного хору ім. М. Вербицького, «Журавлі», «Намісто» відслужили панахиду, яку очолив Блаженніший Святослав.

Звертаючись до присутніх, його святість наголосив, що віра у воскресіння в душі українського народу в найтяжчі, найтрагічніші і найгероїчніші часи перетворювалася на молитву і пісню. Саме молитва і пісня рухали цим народом, вселяли віру в його світле майбутнє. «Мабуть, глибоким задумом Божого Провидіння є той факт, що творцем мелодії національного гімну України є саме проповідник і учитель християнської віри. Можливо, сьогодні в Україні для багатьох великим відкриттям є те, що саме греко-католицький священник навчив українців співати національний гімн», нагадав Глава УГКЦ. «Ще не вмерла...» співають ті, над ким сьогодні знушається наш ворог, які захищають нашу землю від новітнього агресора. І з ним Україна є і буде. Вона воскресла і прямує до вільного європейського буття, – сказав Блаженніший Святослав.

Про священника і композитора – творця славня М. Вербицького говорили єпископ Іван Мартинюк, митрополит Перемишльсько-Варшавський, голова Львівської облдержадміністрації Олег Синютка, який зачитав звернення Президента України. Завершив вітальні виступи офіційних державних осіб голова Львівської обласної ради Петро Колодій, який, зокрема, сказав: «Ми вшановуємо сьогодні великого українця і знаковим є те, що авторами гімну були українці Лівобережної і Правобережної України. Це є доказом того, що український народ є єдиним всупереч ворогам, які неодноразово хотіли його ділити». Він подякував польській громаді, яка прийшла вшанувати отця Михайла.

На завершення відбулося покладання квітів, вінків, лампад до могили М. Вербицького, зокрема, вінка від Президента України. Опісля біля каплиці-пантеону відбувся концерт за творами композитора за участі духового оркестру Академії сухопутних військ ім. Гетьмана Петра Сагайдачного, народної академічної хорової капели ім. Павла Чубинського (м. Київ) та муніципального чоловічого хору «Каменярі» (м. Стрий Львівської області). Зокрема, пролунав Державний гімн України у виконанні духових оркестрів України та Польщі.

Євген РОМАНШИН,
заступник голови ОО ВУТ «Просвіта»,
заслужений лікар України

РЕЗОНАНС

ЩОБ ЗАКОН МАВ СИЛУ

Не пам'ятаю, щоб книга-житєпис, а саме такою є книжка Миколи Андріюци «Мої спогади та роздуми» замість передмови починалася статтями Конституції як ця. Йдеться про статтю 3 (людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю), статтю 5 (...носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ); статтю 8 (в Україні визнається і діє принцип верховенства права)...

Власне, автор робить акцент на цих конституційних постулатах, тому що саме за них усе життя боровся і їх утверджував, працюючи в органах прокуратури. А робити це йому було ой як нелегко. Адже зростав без батьків у Шевченківському краї на Черкащині, виховувався у дядька в Росії, а з Україною ріднився через нерозлучний томик Шевченкового «Кобзаря», котрого може цитувати й цитувати. Навчався на Слобожанщині – у Харкові, працював у Кривому Розі й у Києві – в Генпрокуратурі за часів Потебенька. А далі – крутозлам – призначення прокурором «вибухонебезпечної», як на ті часи, Івано-Франківської області, однієї з кількох, де ідея Незалежності України перевтілювалася з теоретичної площини у практичну: несанкціоновані мітинги, жовто-блакитні прапори, міжконфесійні конфлікти...

Чи треба нагадувати, що за такої ситуації прокурор – наче між молотом і ковалем. Молот у вигляді обкому, а згодом і тих, хто залишився при владі, так бухнув головного охоронця закону в області, що довелося переїздити до Миколаєва, та ще й на нижчу посаду. Коли ж до влади на Івано-Франківщині прийшли нові сили й запропонували Миколі Івановичу повернутися, він навіть не роздумував.

Отож Микола Іванович згадає своє дитинство у Звенигородці на Черкащині, рідних, які опікувалися ним, їхні спогади про голодомор, свою юність, пересипаючи життєві факти роздумами про облаштування суспільства і держави, про особливості і важливість для них правоохоронних органів і, зокрема, прокуратури, про їхні кадри. Його доля помережена й переплетена зустрічами з ба-

гатьма відомими людьми, зокрема з В'ячеславом Чорноволом, прокурорами УСРС і Генеральними прокурорами України, з відомим народним лікарем Миколою Касьяном, кожна з яких так чи інакше залишила свій слід у долі автора.

Роздумуючи над злочинністю, правом і законом, колишній прокурор аргументовано доводить, що там, де їх ігнорують, де влада чи лідер підминають їх під себе, рано чи пізно утверджується тоталітаризм, культ особи, як це було в СССР. Зрештою, він оцінює й Декларацію про утворення СССР як правову основу постанови червоної імперії. І доходить до висновку, що у ній уже тоді, у 1922 році, були закладені основи майбутньої світової війни. Адже стверджується, що створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік – лише перший крок до постанов світового СССР. Або добровільним, або примусовим військовим способом – приєднання до нього інших держав. Чи не те саме чинить сьогодні Росія, намагаючись будь-що підкорити собі Україну. До слова, подано в книжці й цікавий документ, з яким не один читач ознайомиться вперше. Це «Нотамеморандум Міністерства іноземних справ Німеччини від 21 червня 1941 року» з приводу оголошення націонал-соціалістичною війни комуно-більшовизму.

У спогадах-роздумах – розповіді про чимало резонансних справ, які розслідувалися на Прикарпатті у перші роки Незалежності України й утвердження в новій державі «дикого капіталізму».

Повчальним для владців і простих громадян є аналіз автором книжки давньогрецького філософа Платона «Держава». Цілий розділ присвячений роздумуванню над твердженням Платона «Я бачу близьку загибель держави, де закон не має сили й перебуває під будь-якою владою». А ще – трагедією для суспільства є з'єднання в єдине ціле влади й бізнесу, коли в країні утверджується олігархічна модель правління. Чи не про нинішню це Україну?!

А втім, хай читач сам дасть відповідь, прочитавши спогади і роздуми Миколи Андріюци, з якими таки варто ознайомитися.

Богдан ВІВЧАР

ВАРТО УВАГИ

Галичина пам'ятає багатьох педагогів кінця XIX – початку XX ст., які в умовах різних окупаційних режимів самовіддано трудилися в наших селах, навчаючи дітей грамоти, зацікавлюючи їх знаннями. Згадаймо Михайла Ломацького, Луку Гарматія, Мирослава Капія та багатьох інших, які не тільки спричинилися до розвитку освіти, але й культури, літератури, краєзнавства.

Особливе місце в цій когорті трудівників на ниві освіти і культури належить Маріїці Підгірянці (1881–1963) – талановитій поетесі й обдарованому педагогові. Вона народилася в Білих Ославах, навчалася в двокласній Уторопській школі, в якій пізніше вчителювала. В Уторопах написала свій перший вірш, в цьому ж селі обвінчалася з подільським учителем Августиним Домбровським, а потім разом працювали в Рибному на Косівщині. З 1911 року і до початку Першої світової війни Домбровські вчителювали в селі Ворона на Коломишчині, згодом – у школах Тлумаччини.

Світові війни, які прокотилися нашою землею, зумовили вимушені переїзди. Не легко їм із чотирма дітьми давалися ці переселення (Австрія, Моравія, Закарпаття), було безробіття і безгрошів'я, гнітила їх і побутова невлаштованість, не кажучи вже про інші незручності. Доводилося вчителювати при австрійській, польській, чеській, а потім і при радянській владах. У 1957 році Домбровські переїхали на Львівщину, де Марійка Підгірянка прожила свої останні роки. Похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

Вже після закінчення Львівської учительської семінарії її вірші з'являються друком у галицьких та буковинських

ЯК ВИХОВАТИ ПАТРІОТА

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА ПРО НАЦІОНАЛЬНЕ І ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

часописах. У 1908 році виходить перша поетична збірка «Відгуки душі». Як у віршах цієї збірки, так і в тих, які з'явилися пізніше, а також у п'єсах, оповіданнях, казках є яскраве дидактичне начало. Без перебільшення, кожен твір може служити темою для окремого уроку в системі національного, патріотичного, етичного та естетичного виховання. Вони написані майстерно, добірною українською мовою, з урахуванням вікових психологічних особливостей дітей.

Проте хотілося б привернути увагу читача до ще одної іпостасі Марійки Підгірянки – її науково-педагогічної діяльності. У творчій спадщині письменниці знаходимо чимало праць, які свідчать саме про цю грань її таланту. Перш за все, звернімо увагу на те, що вона переклала на українську мову педагогічні твори шведської письменниці Елен Кей «Століття дитини» та «Мати і дитина», пригодницький роман Даниеля Дефо «Робінзон Крузо». Написала й видала чимало навчальних посібників для дітей молодшого шкільного віку. Зокрема, уклала читаночку «Веснянка: Букварева читанка» (Косів, 1919), «Ластівочка: Збірник літературних матеріалів для початкового навчання» (1925), «Весна: Руська читанка для першої класи гімназійної і горожанської шкіл» (Ужгород, 1925), «Сонечко: Декляматор для дітей молодшого шкільного віку» (1941), а в співавторстві з чоловіком – «Буквар для українських шкіл» (1940). Марійка Підгірянка активно працювала в педагогічному товаристві, проводила значну громадську роботу.

На загальних зборах педагогічного товариства в 1910 році виголосила доповідь: «Чи

може вчитель успішно працювати, не доповнюючи свої загальноосвітні і педагогічні знання?». Можна багато говорити про цю доповідь, адже сама її назва окреслює достатньо важливу проблему становлення педагога, розширення його наукового світогляду, ерудиції, зрештою – росту педагогічної майстерності.

Мною увагу привернула інша її ґрунтовна стаття під назвою «Національне і патріотичне виховання молоді», що друкувалася в кількох числах педагогічного журналу «Прапор», який видавався в Коломиї. Точніше, це матеріали доповіді, з якою вона виступала 24 вересня 1906 року на зборах філії педагогічного товариства в Кутах. На той час Маріїці Підгірянці йшов 25-ий рік. Вона не мала ще достатнього досвіду, але керівництво педагогічного товариства бачило в ній творчого, талановитого педагога і тому доручило підготувати таку доповідь. Це доручення вона виконала блискуче і з усією відповідальністю, бо глибоко переймалася проблемами виховання української молоді.

У той час освітня політика австрійської влади розглядала школу як знаряддя впливу на українське населення, виховання його в дусі покорі Габсбургам і як засіб денационалізації. Відмова у виховній роботі з молоддю від ідеї народності, відсутність національної школи, політичні

утиски і неграмотність вели до втрати молодими людьми національної гордості й морального занепаду. На щастя, на той час уже активно діяло «Руське педагогічне товариство», яке у 1912 році було перейменоване на «Українське педагогічне товариство». В цьому товаристві гуртувалися переважно вчителі народних шкіл. Воно працювало для розбудови народного шкільництва і підготувало добрий ґрунт для становлення майбутньої української школи. У цьому ж руслі національного виховання активно діяла і «Просвіта».

Що ж до навчальних закладів, то станом на початок XX ст. лише у великих селах були однокласні, а подекуди – двокласні школи. Влада старалася скерувати туди переважно вчителів-поляків і під різними приводами створювати двокласні утраквістичні (двомовні) школи. Траплялися випадки, що в села, де не було шкіл, скеровували вчителів-українців, яким з великими труднощами доводилося організовувати там навчання. Неграмотні селяни не давали дітей в школу, а сільські громадські ради не сприяли тому, щоб у селах будувалися школи. Мені пригадується стаття під заголовком «Школа в трупарні на цвинтарі», яка була надрукована в педагогічному журналі ще перед Першою світовою війною. У ній йшлося про те, що в селі Снідавка теперішнього Косівського району не було школи, а скерований туди вчитель Яворський не міг домовитися з селянами, щоб ті винайняли кімнату для навчання, і тому він з учнями пішов на цвинтар у трупарню, де проводив заняття. Тому не дивно, що в Косівському повіті у 1906 році було 87,4 відсотка неграмотного населення, у Надвірнянському – 88,6 відсотка, у Печеніжинському – 86,7 відсотка.

Василь КУРИЩУК, вчитель-пенсіонер,
селище Яблунів Косівського району
(Закінчення буде)

ВИМОГА

ПАМ'ЯТАЮЧИ ПОЛЕГЛИХ,
ШАНУЮЧИ ЖИВИХ

Громадські організації і діячі, які репрезентують прогресивну патріотичну українську спільноту, постраждалих від комуністичних репресій, звернулися до в. о. генерального директора УДППЗ «Укрпошта» І. Ткачука, віце-прем'єр-міністра України В. Кириленка з листом.

«З огляду на те, що колишне корумповане українське «Укрпошти» та Редакційно-художня рада часів Януковича зайняли антиукраїнську, безвідповідальну позицію, знехтували клопотаннями обласних письменницьких та просвітанських організацій 17 областей України і не включили в тематичний план випуску на 2014 рік **марку до річниці Кінгівського повстання**, звертаємось до Вас з пропозицією...» – йдеться в документі.

Як і тема організованого комуно-московського режимом **голодомору 1932–1933 рр.**, так і тема сотень, якщо не тисяч **радянських концтаборів** десятками років замовчувалась комуністичним режимом. За колючим дротом був винищений цвіт української інтелігенції та мільйони українських трударів. Але і там український дух непокорити творив дива героїзму в ім'я майбутнього України. Йдеться про **Норильське повстання та повстання в Кінгрі**.

Повстанням політичних в'язнів Норильського концтабору, яке тривало з **26 травня по 4 серпня 1953 р.** почався демонтаж людиноненавистливої системи Леніна–Сталіна. Це було найперше і наймасовіше повстання. Ключову роль у Норильському повстанні, яке тривало **61 день**, відіграли українці, зокрема колишні бійці УПА. Коли почався штурм військами МВД захоплених в'язнями табірних зон і солдати й офіцери поливали повстанців свинцем з автоматів та кулеметів, українські патріоти відбивались камінням. А коли й воно закінчилось – заспівали свій гімн «Ще не вмерла...»

Матеріал про повстання в місті **Кінгрі** не описуємо, оскільки він зберігся у поданнях більше двадцяти громадських організацій.

«Просимо і наполягаємо на включенні в тематичний план на 2016 рік випуск **марок, присвячених повстанням в комуно-московських концтаборах Норильська та Кінгрі, аби таким чином вшанувати пам'ять мільйонів українців, чії кістки навкільки залишились в московських ГУЛАґах**», – мовиться в листі.

Теодор ДРОВНИЧ

АКЦІЇ: СВІЙ ДО СВОГО ПО НАШЕ

ПОВЕРТАЙТЕСЬ З ПЕРЕМОГОЮ!

З ініціативи Тлумацького РО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка (голова – Г. В. Дзьоба) та відділу освіти райдержадміністрації (начальник – В. М. Пенік) у районі спільно з громадськістю у січні-лютому ц. р. проведено благодійну акцію на підтримку учасників АТО під девізом «Повертайтеся живими!».

Завершенням акції стало неординарне дійство у Народному домі Тлумача. Тут зібралось понад 300 просвітан, педагогів, учнів, жителів міста. Тут 18 лютого, у річницю масового розстрілу учасників Майдану 2014 року, просвітяни й працівники культури Верховинського району (голова «Просвіти» – В. В. Нагірняк), яких запросила Тлумацька «Просвіта» в рамках співпраці й обміну досвідом роботи, презентували літературно-музичний проект «Володимир Івасюк повертається» за книжкою заслуженого журналіста України Василя Нагірняка

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

«ГЕНЕРАЛА» ПРЕЗЕНТУВАВ СУМЧАНИН

У селі Нижній Березів, що на Косівщині, відбулась презентація художньо-документального роману Аркадія Поважного «Генерал» (Косів: Писаний камінь, 2014, 194 с.), присвяченого формуванню з дитячих літ у ріднім Березові, становленню крицевої особистості професіонала-контррозвідника у героїчній боротьбі за вільну Україну очільника контррозвідки і Служби безпеки ОУН–УПА, лицаря Золотого хреста заслуги Миколи Арсенича (1910–1947).

У предмові до роману «Генерал» відомий політичний діяч, депутат Верховної Ради України попередніх скликань Андрій Шкіль наголошує, що роман Аркадія Поважного – повчальний у часи війн та революцій, у смугу яких вступила Україна, і резюмує: щоб оборонити себе зараз, важливо знати, як це робилося понад півстоліття тому.

Постать легендарного генерала СБ ОУН–УПА Миколи Арсенича, який був аналітичним розумом УПА, стала відома тільки в Незалежній Україні, та й то в останні роки, завдяки копійним старанням родини героя, корінним березунам, чесним і самовідданим патріотам України. Кілька років родичі на чолі з Василем Арсеничем і актив села збирали кошти і дозволи на спорудження пам'ятника генералові Миколі Арсеничу, відкриття якого відбулось восени 2013 року напередодні буремних подій Революції гідності і російсько-української війни.

І тепер ще один пам'ятник... Цього разу – книжка. Презентація роману «Генерал» у місцевій школі відбулась урочисто, у формі концерту. Її розпочав

«Орфей Собору Нації». Гурт «Струни Орфея» представив цікаву професійну концертну програму, під час якої ознайомились присутніх з життєвим і творчим шляхом композитора. В ній прозвучало 15 пісень Володимира Івасюка, який на вівтар Собору Української Нації приніс пісню, напоєну з живого джерела й викресану з народного нурту предків. За українську пісню вороги розіп'яли композитора на хресті. Але світло Орфея освітло кожну українську хату, кожну родину, аби зерно правди й волі у кожному українському серці освятилося – на золоте соборне жнивю.

Саме ця концертна програма про сина Українського народу була присвячена і співзвучна із вшануванням річниці Героїв Небесної сотні, які також віддали свої життя за Незалежність і волю України у боротьбі з ворогом.

Із вступним словом до присутніх звернулися голови РО ВУТ

парох місцевої УГКЦ отець Ігор. Спільною молитвою учасники презентації вшанували й освятили не лише героїв ОУН–УПА, чільне місце серед яких займає Микола Арсенич, але й мужню бранку-мученицю московських окупантів-людоловів, тепер – Герою України Надію Савченко і всіх інших полонених москалями українців.

Після партизанських пісень під аккомпанемент відомої української композиторки і родички Миколи Арсенича Анни Гнатишак у чудовому виконанні місцевих вокальних жіночих і чоловічих гуртів автор книжки «Генерал» Аркадій Поважний розповів про історію написання цього твору й наголосив, що метою праці було шире бажання героїзації постаті Миколи Арсенича і деміфологізації, тобто знесення того чорного ореолу, який наколотили довкруг славного борця за волю України не лише вороги.

Оцінку роману «Генерал» дали у своїх виступах ряд промовців. Зокрема, сільський голова Нижнього Березова Михайло Іванків наголосив, що, як і в першій, документальній, книжці «Життя та діяльність шефа СБ ОУН» авторів О. Іщука та В. Огородника, в художньо-документальному творі «Генерал» А. Поважного змальовано Миколу Арсенича жорстоким і безжалюдим до ворогів.

Суттєві зауваги і професійні поради для вдосконалення тексту книжки виставив член НСПУ, березун і родич Миколи Арсенича Дмитро Арсенич. Однак, на думку Дмитра Арсенича, надто епізодично показано затримка упівцями большевицького роз-

трохи вгору, то лізоциму більше саме в тій частині стільників, що зрізається, тобто в забрусі.

Крім антимікробної дії лізоцим має регенеруючу та знеболювальну дію. Апельгезуючі властивості лізоциму відзначені при лікуванні виразок шлунка, дванадцятипалої кишки. При лікуванні опіків лізоцимом спостерігалось швидке звільнення тканин від некротичних мас, стимуляція гранулювання й епітелізації ран. Необхідно відзначати протизапальну дію лізоциму, завдяки чому цей фермент знайшов широке застосування в терапії ЛОР і бронхолегеневих захворювань, патологій жіночої статеві сфери.

Забрус ліквідує біль у горлі та закладеність носа. Ефірні олії, що виділяються при жуванні забрусу, впливають на слизову горла, мигдалики, гайморові пазухи, що покращує нюх і полегшує дихання.

Жування забурсу викликає сильне слиновиділення, яке

«Просвіта» ім. Т. Шевченка Верховинського і Тлумацького районів Василь Нагірняк та Галина Дзьоба.

Присутні були захоплені майстерним виконанням пісень Володимира Івасюка молодими артистами Олесею Близнюк, Романом Мельничуком, Юлією Марчук, Романом Тафійчуком, Христіною Кизик, Петром Марусяком, Галиною Попадюк та Назарієм Скоматчуком.

На завершення весь зал разом із молодими виконавцями стоячи співав «Червону руту».

Зі словами вдячності до гостей звернулися В. В. Овчарчин, заступник голови Тлумацької райдержадміністрації, В. М. Пенік, начальник відділу освіти та Г. В. Дзьоба, голова РО ВУТ «Просвіта», яка на згадку просвітянам Верховини вручила книжку «Палаюча ватра» про історію «Просвіти» Тлумаччини.

І саме у цей день завершилася благодійна акція «Повертайтеся живими!», під час якої зібрано 65 290 гривень, які будуть передані учасникам АТО.

Н. К.

відника-терориста Миколи Кузнецова. Знищили упівці Кузнецова не за те, що вбивав німецьких генералів, а за те, що на місці своїх атентатів підкидав документи націоналістів, і німці масово винищували через це українських націоналістів і ні в чім не винних мирних українців.

На презентації Дмитро Арсенич звернув увагу на граматичні огріхи, допущені у тексті. Коли надали слово мені (М. С.), я нагадав, що варто було поширити сюжетну лінію і на іншого березуна, заступника голови Служби Безпеки ОУН–УПА Коломийської округи Костя Геніка (Крука), про якого частково розповів у книжці «Брати Грому» Михайло Андрусак.

Але, як було зазначено у багатьох виступах, тему розвідки і контррозвідки ОУН–УПА тільки починають освоювати. Велика надія в розвитку цієї теми – на професійних істориків, краєзнавців, літераторів і небайдужу молоду генерацію українців, які у час російсько-української війни націлюються: якщо не будемо утверджувати нашу національну правду, нашу історію і культуру, то окупант принесе на кривавих штиках свою історію, в якій нас уже не буде.

Відзначалось, що такі книжки і такі ініціативи сприяють процесу націєтворення, єднання східняків і західняків, розвінчують брехливі міфи москальської пропаганди про «фашистів-бандерівців».

А для нас найвищою нагородою буде врятована від москальських ординців самостійна, соборна і по-європейськи розвинена і заможна Україна.

Микола СИМЧИЧ,
член НСПУ і НСЖУ,
с. Середній Березів

підвищує секреторну функцію шлунка і рухову функцію кишок. Отже, він нормалізує діяльність кишківника та шлунка.

Цей чудодійний продукт прискорює процес одужання при респіраторних захворюваннях. Дітям рекомендується жувати забрус (або медові стільники) раз на день з осені, коли вони йдуть до школи, і до червня (поряд зі споживанням за кожним прийомом їжі двох чайних ложок меду), тоді їм не будуть страшні інфекційні захворювання.

Забрус корисний і приємний на смак і діти жують його охоче замість жуйки, механічно очищаючи зуби від нальоту і зубного каменю. Адже він дезінфікує ротову порожнину, зменшує кровоточивість ясен, пломбує маленькі дефекти в зубній емалі. Тривале жування стільників і забрусу дає велику користь для зміцнення зубів і ясен при

ПРОЕКТИ

ПІСНЯ ДЛЯ СОЛДАТА
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
«З КРАЇНИ В УКРАЇНУ»
ПРЕДСТАВЛЯЄ УНІКАЛЬНИЙ
МУЗИЧНО-ПАТРІОТИЧНИЙ
ПРОЕКТ

2 квітня 2015, в StereoPlaza (Червонозоряний проспект, 119) відбудеться масштабний фестиваль героїчної пісні «Музика гідності», ініціатором якого виступив фонд «З країни в Україну».

Шістнадцять найкращих українських гуртів, серед яких: «ЯрмаК», «Nesprosta», «Крихітка», «Dakh Daughters», Сергій Кузін, «Mad Heads», «Нумер 482», Катя Chilly, Тоня Матвієнко та Арсен Мірзоян, «OT VINTA», «Один в каное», «Vivienne Mort», «Мандри», «Телері», «Zapaska» і ряд інших колективів спеціально до проекту «Музика гідності» готують кавер-версії українських героїчних пісень часів повстанських рухів, які будуть записані на концерті й передані в усі військові частини України.

Денис Блощинський, організатор фестивалю «Музика гідності»: Для досягнення перемог в цій страшній війні нам потрібні не тільки сучасна техніка, боеприпаси та амуніція на передовій, а й музичні твори, які споконвіку надихали воїнів на подвиги і вселяли впевненість у перемозі. Об'їхавши майже всі військові частини на сході України з фестивалем «З країни в Україну», ми зустрілися з реальною проблемою – відсутністю української музики. І вирішили виправити це кількома способами. Один із них з них – записати кавер-версії української героїки, створені нашими виконавцями, і, нарешті, замінити «Батюню комбата» на ельзівську «Я не здамся без бою!»

Крім цього, в рамках фестивалю пройде конкурс серед мало-відомих авторів на пісні, присвячені Майдану й АТО. Найкращі двадцять композицій увійдуть у ще один CD для військово-службовців.

Також команда організаторів готує за підсумками проекту видання низки CD, пісеньників з акордами й нотами героїчних і патріотичних пісень для поширення в школах, АТО і силових підрозділах.

Всі зібрані гроші з квитків та аукціону будуть передані на лікування поранених і постраждалих у зоні АТО, які знаходяться в головному військовому клінічному госпіталі МОЗ України.

пародонтозі. Віск масажує ясна і покращує в них кровообіг.

Уже в порожнині рота, де периферійні судини розташовані максимально близько до поверхні ясен і під язиком, відбувається проникнення в кров корисних складових меду, збагачуючи цим ясна потрібними мікроелементами. На відміну від цукру, мед не подразнює слизову ясен і травного тракту, а також мед не руйнує емаль зубів.

Для профілактики і лікування пародонтозу рекомендується після 40 років бодая тричі на тиждень жувати по 15 хвилин забрус (до чайної ложки).

Забрус виліковує такі захворювання, як стоматит, гінгівіт, пародонтоз, фарингіт та ангіна. Протипоказань до застосування забрусу практично немає, за винятком алергії. Жуйте забрус і будьте здорові.

Подав **Михайло РУДКОВСЬКИЙ**

ВАРТО ЗНАТИ

СЛОВО ПРО ЗАБРУС

Від нашої попередньої розвідки про цей диво-продукт бджільництва минуло декілька років. За цей час наука апітерапія зробила новий крок. Отже, забрус зніме біль у горлі, ліквідує закладеність носа, ще й зміцнить імунітет.

У кого з нас не боліло горло? В кого не було, як в народі кажуть, – ангіни? А нежить чи ГРВІ? Що ж робити?

Мерщій до аптеки? Дорого? А може, допоможе маловідомий продукт бджільництва – забрус?

Отже, забрус – це кришечки, якими бджоли закривають повнісіньку заповнені медом чарунки. До складу кришечок, крім воску, входить прополіс і пилок. За лікувальною дією забрус перевершує стільниковий мед. При зрізанні воскових кришечок у забрус потрапляє мед з-під кришечок. У ньому є великий вміст лізоциму.